

Datum

2020-04-08

Vår referens

Arvin Ghasemi

Miljöinspektör

arvin.ghasemi@malmo.se

Rapport - Kemikalietillsyn 2019 - Gömd elektronik MN-2019-7505

Sammanfattning

Miljöförvaltningarna i Stockholm, Malmö och Helsingborg har under hösten 2019 genomfört ett projekt med fokus på gömd elektronik. Exempel på produkter var böcker med inbyggt ljud, elektroniska leksaker och skor med inbyggda lampor. Resultatet för samtliga kommuner var att totalt 39 % av produkterna saknade korrekt märkning och 33 % av produkterna innehöll något förbjudet ämne i för hög halt. Under inspektionsbesöken ställdes frågor om butikens rutiner och vilken kunskap som finns om aktuell kemikalielagstiftning. Av 27 butiker saknade 15 stycken (56 %) kunskap om RoHS-direktivet och 15 stycken (56 %) saknade kunskap om informationsplikten. Produkter som identifierades med någon allvarlig märkningsbrist eller innehåll av något förbjudet ämne har dragits tillbaka från försäljning. Den höga andelen brister som har konstaterats i detta projekt motiverar att tillsyn av elektriska produkter prioriteras i vår tillsyn framöver.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden godkänner rapporten.
2. Miljönämnden överlämnar rapporten för kännedom till besökta återförsäljare samt branschorganisationer.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2020-04-01
- Rapport Kemikalietillsyn 2019 - Gömd elektronik

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2020-04-21

Beslutet skickas till

Butiker som besökts inom projektet
Branschorganisationer inom den berörda produktkategorin
Kemikalieinspektionen
Elsäkerhetsverket
Naturvårdsverket

Ärendet

Miljöförvaltningarna i Stockholm, Malmö och Helsingborg har under hösten 2019 genomfört ett projekt med fokus på gömd elektronik. Syftet med projektet har varit att kontrollera förekomsten av skadliga ämnen i elektroniska produkter och att produkterna är korrekt märkta. Syftet har även varit att informera butikerna samt kontrollera deras rutiner för inköp och kundfrågor utifrån informationsplikten i Reach och kunskapen om RoHS-direktivet.

Bakgrund

Butikerna fick före besöken ta del av informationsbrev om projektet, checklista för tillsynsbesöket samt ett faktablad med information om aktuell lagstiftning. Innan tillsynen påbörjades informerades branschorganisationerna Svensk Elektronik och Elektronikbranschen om tillsynsprojektet. Vid varje besök kontrollerades märkning samt en till två av produkterna köptes in för analys. Totalt besöktes 28 butiker och 36 produkter köptes in för analys. Märkningen kontrollerades avseende på CE-märkning, identifikationsmärkning, överkryssad soptunna samt namn och adress till tillverkare eller importör.

Innehållet i elektroniska produkter regleras av bland annat RoHS-direktivet. Direktivet innehåller gränsvärden för bland annat bly och kadmium där gränsvärdet för vad som är tillåtet i homogena material är 0,1 viktprocent respektive 0,01 viktprocent.

Projektets resultat

Under projektet har märkningen på 67 produkter kontrollerats. Totalt saknade 26 stycken (39 %) av produkterna korrekt märkning. Nio produkter (13 %) saknade CE-märkning. Produkter som identifierades med någon allvarlig märkningsbrist såsom avsaknad av CE-märkning har dragits tillbaka från försäljning. Andra avvikelser har åtgärdats till efterföljande leverans.

Under inspektionsbesöken ställdes frågor om butikens rutiner och vilken kunskap som finns om aktuell kemikalielagstiftning. Av 27 butiker saknade 15 stycken (56 %) kunskap om RoHS-direktivet och 15 stycken (56 %) saknade kunskap om informationsplikten.

Totalt har 36 produkter analyserats i laboratorium för att kontrollera innehåll av bly, kadmium och för de produkter där det var aktuellt även kortkedjiga klorparaffiner och ftalater. Av dessa innehöll 12 stycken (33 %) bly eller kadmium. Inga produkter hittades som innehöll kortkedjiga klorparaffiner eller ftalater. Den högsta halten av något ämne som hittades var en lödpunkt i en leksakstelefon som innehöll 90 % bly. I de fall där analyserna visat på innehåll av de begränsade ämnena i en för hög halt har butiken informerats om att de ska dra tillbaka produkten från försäljning. Inga saluförbud har behövts för att få bort produkterna från marknaden.

Resultat för Malmö

I Malmö har elva butiker besökts och tio produkter köpts in för analys. Av dessa tio innehöll 5 (50 %) antingen bly eller kadmium i för höga halter. Åtta butiker (72 %) hade inte kunskap om informationsplikten. Märkningen kontrollerades på 30 produkter där sju (23 %) av produkterna hade någon brist.

Resultatet visar att det ofta förekommer brister inom den undersökta produktkategorin vad gäller produkternas märkning och kemiska innehåll samt butikernas kunskap. Det finns inga tydliga skillnader i brister mellan större affärskedjor eller små självständiga butiker. För större

kedjor finns kunskapen främst på huvudkontoret och inte lokalt i butiken. Det är också från huvudkontoret som krav ställs på leverantörer, vilket innebär att mindre butiker som inte är en del av en större kedja, generellt sett ställer lägre krav på sina leverantörer.

De brister som har identifierats inom projektet har lämnats vidare till Kemikalieinspektionen, Elsäkerhetsverket och Naturvårdsverket. Den höga andelen brister som har konstaterats i detta projekt motiverar att tillsyn av elektriska produkter prioriteras i tillsynen framöver. Att brister upptäcks och kan rättas till gör att vi kommer en bit på vägen mot vårt mål att minska riskerna av farliga kemiska ämnen i varor som människor och miljö utsätts för.

Barnkonventionen

Barnkonventionen har beaktats vid handläggningen av detta ärende genom att kontrollen av och dialogen med butiker som säljer varor syftar till att reducera risken för att barn och ungdomar exponeras för farliga ämnen. Barn och ungdomars hälsa och säkerhet främjas därmed.

Förslaget har utarbetats av Arvin Ghasemi, Miljöinspektör. Samråd har skett med Sanja Nogalo Culjak, enhetschef samt Jeanette Silow, avdelningschef, på avdelningen för miljö- och hälsoskydd.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Jeanette Silow
Avdelningschef
Avdelningen för miljö- och hälsoskydd